

”Parker är för sommarväder”

**En fallstudie om tillgänglighet
i grönområden och parker vid dåligt väder**

Frida Bergenholtz

**Degree of Bachelor of Science
with a major in Geography
15 hec**

**Department of Economy and Society, Human Geography &
Department of Earth Sciences
University of Gothenburg
2019 B-1065**

Faculty of Science

UNIVERSITY OF GOTHENBURG

”Parker är för sommarväder”

En fallstudie om tillgänglighet
i grönområden och parker vid dåligt väder

Frida Bergenholtz

ISSN 1400-3821

B1065
Bachelor of Science thesis
Göteborg 2019

Sammanfattning

I Göteborgs stad pågår en ständig utveckling av stadens rum och landskap, detta för att skapa den bästa miljön för befolkningen och dess besökare. Göteborgs mål är att utveckla en stad som ökar tillgänglighet, inkludering och hållbarhet. För att uppnå dessa mål har flertalet strategier författats. Bland annat grönstrategin, som ska vara en grund för varje utvecklingsprojekt involverandes grönområden och parker. Grönstrategin förklarar hur varje plats ska vara tillgänglig och inkluderande för alla.

Det existerar dock en kunskapslucka inom grönstrategin, vilket är att vid utveckling och bygge av grönområden och parker förklaras det ej hur staden tar hänsyn till de dåliga klimatologiska väderförhållandena. Tidigare studier visar hur urbana grönområden och parker bidrar till människors hälsa och välmående, samt att med inkludering av väderfaktorer i planering kan staden utvecklas på ett unikt och främjande sätt.

Denna studie har därför som syfte att undersöka hur människor upplever och tolkar tillgängligheten i grönområden och parker på dagar med dåliga väderförhållanden. Studien har avgränsat sig till att utföra fokusgrupper med ungdomar under 18 år och föräldrar med barn under 18 år. Dessa grupper valdes specifikt då ytters få studier, med deras perspektiv inom detta ämne, har utförts tidigare.

Resultatet som framkommit från fokusgrupper med ungdomar och föräldrar (med barn under 18 år) visar att det existerar ett samband mellan vistelse vid grönområden och väderfaktorer. Speciellt hos ungdomarna som också uttrycker en känsla av utanförskap till grönområden och parker. Resultatet visar även att ungdomarna och föräldrarna har liknande önskemål och tolkningar och har uttryckt att värme, ljus, skydd och estetiska aspekter är faktorer som skulle locka dem till att vistas vid grönområden och parker mer.

Nyckelbegrepp: Tillgänglighet, Urbana grönområden, Dåliga väderförhållanden, Föräldrar- och Ungdomsperspektiv, Stadsutveckling

Abstract

In the City of Gothenburg, there is a constant development of the city's space and landscape in order to create the best environment for the population and its visitors. Gothenburg's goal is to develop a city that increases accessibility, inclusion and sustainability. To achieve these goals, several strategies have been written. Among others, the green-strategy, which should be a basis for each development project, including green areas and parks. The green-strategy explains how each site should be accessible and inclusive to everyone.

However, there is a knowledge gap in the green-strategy, which is that when developing and building green areas and parks, it is not explained how the city considered the poor climatic weather conditions. Previous studies show how urban green areas and parks contribute to people's health and well-being. And, with inclusion of weather factors in planning, the city can be developed in a unique and promoting way.

The purpose of this study is therefore to investigate how people experience and interpret the accessibility in green areas and parks on days with bad weather conditions. The study has been limited to perform focus groups with young people under the age of 18 and parents with children under the age of 18. These groups were specifically chosen because there are few external studies that has been carried out earlier, with their perspective on this specific subject.

The result that emerged from the focus groups with young people and parents (with children under the age of 18) shows that there exists a correlation between visiting green areas and weather factors. Especially among the young people who also express a sense of exclusion to green areas and parks. The result also shows that the young people and the parents have similar wishes and interpretations, and have stated that heat, light, protection and aesthetic aspects, are factors that would attract them to visit green areas and parks more often.

Keywords: Accessibility, Urban green area, Bad weather conditions, Parenting and youth perspective, Urban development

Förord

Detta är en kandidatuppsats på 15 högskolepoäng i Geografi med kulturgeografisk inriktning. Utbildningen och uppsatsen skrivs vid Göteborgs universitet och har författats under vårterminen 2019.

Jag skulle djupt vilja tacka alla respondenter som varit deltagande och ställt upp i denna studies fokusgrupper. Vill även tacka min handledare, universitetsadjunkt Kristina Nilsson Lindström för uppmuntran, hjälpsam feedback och idérika infallsvinklar vid mitt skrivande. Slutligen skulle jag även vilja tacka kursledarna Jonas Lindberg och Sofia Thorsson och mina klasskamrater för hjälpsam konstruktiv feedback och positiv motivering.

Göteborg: 22 maj 2019

Frida Bergenholtz

Innehållsförteckning

1. Introduktion	1
1.1 Bakgrund	1
1.2 Syfte	2
1.3 Frågeställningar.....	2
1.4 Avgränsning	2
2. Kunskapsöversikt	4
2.1 Centrala begrepp	4
2.1.1 Barn- och ungdomar	4
2.1.2 Urbana grönområden och parker.....	4
2.1.3 Klimatologiska- och meteorologiska förhållanden/ Dåligt väder	4
2.1.4 Tillgänglighet	5
2.1.5 Image space.....	5
2.1.6 Sense of place	6
2.2 Tidigare studier	6
2.2.1 Grönområdets hälsoeffekter	7
2.2.2 Grönområden och väder i stadsutveckling	7
3. Studieområde	11
3.1 Göteborgs stad och klimat	11
3.2 Grönområden	12
4. Metod och material	14
4.1 Fallstudie	14
4.2 Urval	14
4.3 Fokusgrupp	16
4.3.1 Vikten av mötesplats	18
4.3.2 Hantering av materialet	18
4.3.3 Etik	19
5. Resultat	21
5.1 Uppfattningar av grönområden och parker	21
5.1.1 Ungdomar	21
5.1.2 Föräldrar.....	22
5.2 Besöka grönområden eller parker, hinder och möjligheter	23
5.2.1 Ungdomar	23
5.2.2 Föräldrar.....	24
5.3 Parker är för sommarväder	25
5.3.1 Ungdomar	25
5.3.2 Föräldrar.....	26
6. Diskussion	28
6.1 Grönska, avkoppling och nöje	28
6.2 Parker är för alla, nej parker är för barn och äldre	29
6.3 Mysig atmosfär med mat	31
6.4 Trovärdighet	32
7. Slutsatser	34
8. Referenser	35
9. Bilagor	41

1. Introduktion

1.1 Bakgrund

I Göteborgs stad pågår en ständig utveckling av stadsrummet, detta för att skapa den bästa miljön för befolkningen och dess besökare. Vid expansion och utveckling av staden har flertalet strategier och riktlinjer med mål som tillgänglighet, hållbarhet och inkludering utvecklats. Bland annat har Park- och naturförvaltningen tagit fram ett dokument de kallar grönstrategin. Inom detta dokument beskrivs riktlinjer och strategier för utveckling av grönområden och parker. Den innehåller redovisningar över de mål som förväntas finnas inkluderade i utvecklingsprojekt. Målen handlar om hur grönområden och parker ska vara attraktiva samlingsplatser för göteborgare och turister. Begreppen tillgänglighet, hållbarhet och miljöfrämjande har stor betydelse vid varje projekt. (Park och naturförvaltningen, 2014). Utveckling av grönområden och parker är sammankopplat med övriga Göteborgs expanderings till en *liten storstad*. Med expanderings av det urbana behövs det även grönska och täthet för att uppnå de sociala och ekologiska perspektiv som staden värderar högt. (ibid). Denna grönstrategi är närvarande vid flertalet aktuella projekt i Göteborg, exempelvis inom utvecklingen av Jubileumsparken. Denna park tillhör ett projekt att utveckla staden vid Göta älv och ska även utvecklas som hyllning till Göteborgs stads 400-årsjubileum. På grund av parkens aktuella relevans omtalas grönstrategins mål och stadens perspektiv ofta inom utvecklingsplanerna. (Göteborgs stad, 2012. Göteborgs stad, 2019).

Vid en genomgång av Göteborgs grönstrategi framkommer det att ett flertal faktorer ej tagits hänsyn till. En av dessa faktorer är hur Göteborgs klimatologiska förhållanden och meteorologiska aspekter inte omtalas inom utvecklingsplanerna i strategin. Idag har Göteborg ett klimat som är ombytligt och större delar av året är det kallt, blåsigt, regnigt och/eller mörkt (SMHI, 2019. ClimateData, u.å.). Detta resulterar i att de utvecklade områdena som ska finnas tillgängliga för umgänge och aktiviteter, inte nyttjas i lika stor mängd under större delar av året på grund av väder. Detta utvecklas till en problematik då grönområden och natur bidrar till människors hälsa och välmående, samt stadens hållbarhet och ekonomiska flöde (Wolch et al, 2014). Genom att utveckla grönområden och parker utan hänsyn till väderfaktorer, skapas en effekt där väderförhållanden riskerar en ökad nivå på fysisk och mental ohälsa och isolering hos befolkningen (1177 vårdguiden, 2017. Pressman, 1987).

Vid vidare genomgång av grönstrategin uppenbaras ännu en problematik med koppling till Göteborgs mål om tillgänglighet och inkludering. Grönstrategin förklarar att vid

expanding and accessibility to public spaces is valued for all people very high (Park- and nature management, 2014). This inclusion is explained by how all different individuals and groups of people, for example young people and adults should experience an accessibility and belonging to the existing green spaces and parks (ibid). The problem is how this accessibility and inclusion for among other things young people and adults is not developed in detail or specified in the strategy. And that accessibility with connection to bad weather is not named at all.

This case study will use focus groups to investigate how parents with children under 18 years and young people under 18 years experience and interpret accessibility in green spaces and parks, with specific focus on days with bad weather conditions. Further their answers will be analyzed and discussed through the theoretical concepts; *accessibility*, *sense of place* and *image space*.

1.2 Syfte

The purpose of the study is to investigate how parents and young people relate to urban green spaces and parks from an accessibility perspective, with special focus on weather. In line with the purpose the study investigates what factors respondents perceive and consider that a green space or a park contributes to a stay, and what they would like to hold for to attract visitors on days with bad weather conditions.

1.3 Frågeställningar

- Vad har föräldrar och ungdomar för uppfattning av grönområden och parker?
- Vilka anledningar finns för föräldrar och ungdomar att besöka, eller inte besöka, en park eller ett grönområde?
- Vad anser respondenterna gör ett grönområde, eller en park attraktiv under dagar med dåliga väderförhållanden?

1.4 Avgränsning

The geographical delimitation and the study's research motivation extends over all green spaces and parks belonging to the mainland in the Gothenburg region (Hisingsen included). Further explanation in detail of this geographical delimitation is described in chapter 3 (*Study area*).

This study has chosen to conduct focus groups including parents with children under

18 år och ungdomar under 18 år. Detta för att vid undersökning av tidigare studier och genomläsning av Göteborgs grönstrategi omnämns dessa specifika grupper mycket lite. Vid sökning av tidigare studier existerar undersökningar med ungdoms- och föräldraperspektiv. Dock hittades ytterst få studier om grönområden och parker där dessa grupper inkluderas, speciellt med ett väderrelaterat perspektiv. De valdes även för att det anses intressant att undersöka deras perspektiv och vad de kan tillföra till ämnet.

Arbetet har även utförts med en tidsgräns, vilket har gjort att flertalet grupper som skulle kunna varit av intresse inte inkluderats inom denna studie; som exempelvis barn under 13 år och pensionärer för att benämna ett fåtal.

Vidare inom detta arbete kommer fokusgruppen inkluderat föräldrar med barn under 18 år bara refereras som föräldrar. Detta för att skapa en mer lättläst text.

2. Kunskapsöversikt

Följande kapitel kommer lyfta fram centrala begrepp som genomsyrar uppsatsen och beskriva hur de tolkas och används inom denna studie. Dessa begrepp är: *Barn- och ungdomar*, *Urbana grönområden och Parker*, *Klimatologiska förhållanden/Dåligt väder*, *Tillgänglighet*, *Image space* och *Sense of place*. Avslutningsvis presenteras även tidigare studier.

2.1 Centrala begrepp

2.1.1 Barn- och ungdomar

Inom denna studie har begreppen *barn* och *ungdom* en stor betydelse och delaktighet inom arbetets fokus. Studien har valt att följa Förenta Nationernas (u.å.) och Ungdomsstyrelsens (2010) definitioner av dessa begrepp. FN (u.å.) definierar *barn* som alla människor under den myndiga åldern 18 år, och människor över 18 år är därmed vuxna. Ungdomsstyrelsen (2010) avgränsar begreppet *ungdom* till människor mellan 13-25 år. Inom denna studie kommer därför begreppet *barn* vara densamma som FN:s definition. Dock kommer begreppet *ungdom* inom detta arbete innebära människor mellan 13-18 år, då studiens fokus har ett *ungdomsperspektiv*.

2.1.2 Urbana grönområden och parker

Med begreppet *Grönområde* menas det en yta som har någon typ av växtlighet på större delen av ytan, samt är belägen nära städer eller tätorter. Främst används *grönområden* för rekreation och aktiviteter. Begreppet används bland annat inom sammanhang av stadsutveckling och parkplanering. (Boverket, 2007). En *park* är ett område med naturlig eller planterad växtlighet. Parker och grönområden är mycket lika per definition. Båda är avsedda att bidra till allmänheten med platser för rekreation och aktivitet. (Nationalencyklopedin, u.å.,A). Inom denna studie kommer *grönområde* beskriva ytor med vildvuxen växtlighet och *parker* kommer syftas till mer planerad växtlighet.

2.1.3 Klimatologiska- och meteorologiska förhållanden/ Dåligt väder

Klimatologi eller klimatvetenskap innefattar läran om klimatet och dess påverkan på lång sikt. Inom klimatologi undersöks fysikaliska fenomen från atmosfären och system som orsakar dem. Det kan till exempel innebära studerandet av temperatur, vind och nederbörd under längre perioder och på större skala (NE, u.å.,B. Mason, 2019). Meteorologi är studien av atmosfärens kemi och fysik, menat väder. Inom meteorologi studeras fenomen som sker i

atmosfärens lägre lager (troposfären). Skillnaden mellan klimatologi och meteorologi är att klimatologi studerar väder och dess påverkan genom ett långsiktigt perspektiv, och meteorologi studerar väder under kortare perioder på en mindre skala. (Bolin, u.å.).

Inom denna studie används begrepp som dåliga väderförhållanden, dåligt väder, klimatologiska förhållanden och dåliga väderförhållanden. Dessa begrepp refererar till dagar med tjockt molntäcke, stark eller lätt nederbörd, utomhus temperatur som är placerad omkring noll grader Celsius och blåst med hastighet över 4 meter per sekund. (SMHI, 2018. SMHI, 2017).

2.1.4 Tillgänglighet

Inom samhällsvetenskapen och geografiämnet redovisas begreppet tillgänglighet oftast i samband med avstånd. Begreppets främsta användningsområde sammankopplas till platser och vikten av att undersöka tillgängligheten till dessa platser. Dock har begreppet ett bredare spektrum. Tillgänglighet kan även betyda till exempel förbindelse/samband. Där vid geografiska studier tillgänglighet används för att studera sambanden mellan platser genom flertalet aspekter (Knox, Marston, 2013: 21-22. Larsson, Elldér, Vilhelmsson, 2014: 7-9). Inom denna studie kommer definitionen av begreppet *tillgänglighet* relatera till potentialen för interaktioner vid en plats. För detta specifika fall innebär detta klimatologisk tillgänglighet. (Hansen, 1959. Gregory et al, 2009). Vid urban markanvändning och stadsplanering struktureras oftast staden på en nivå som optimerar tillgängligheten och därav nyttan till vissa platser för somliga personer eller grupper (Knox, Marston, 2013: 386). Detta kan relateras till Göteborgs grönstrategi som innehåller beskrivningar hur grönområden och parker planeras för att skapa en tillgänglighet och nytta vid samtliga tillfällen (Park och naturförvaltningen, 2014). I denna studie kommer begreppet tillämpas till studiens respondenter genom deras erfarenheter och upplevelser av tillgänglighet i grönområden och parker under dagar med dåliga väderförhållanden.

2.1.5 Image space

Begreppet *image space* kommer inom denna studie behandlas genom perspektivet socialkonstruktivism. Socialkonstruktivismen är en -ism som argumenterar för att människans tolkning och kunskap om världen är en social konstruktion (Couper, 2015:106-108). Vad detta betyder eller innebär kan bland annat förklaras genom exempel från Robbins et al (2013). I Robbins et al (2013:120-123) beskrivs *natur* som en social konstruktion oavsett

kulturell bakgrund; detta gör att begreppet *natur* i sig kan ses som problematiskt då det tolkas som något *utanför* samhället, vilket leder till en mindre förmåga att som individ eller grupp relatera till eller sympatisera med dess existens. Couper (2015:108-110, 128) förklarar att socialkonstruktivismen visar hur människors vardag ständigt byggs ur sociala sammanhang; och att hur en människa tänker, kommunicerar och agerar påverkar hur världen runtom tolkas och beskådas genom ett kollektiv.

Begreppet *image space* beskrivs av Clifford et al (2009) och hänvisar till hur bilder av alla dess slag tillför vinklade och specifika tolkningar av det rum som bilden föreställer. Ett exempel är hur turistbyråer uppvisar bilder av exotiska resedestinationer. Dessa bilder skapar sedan en vinklad tolkning hos mottagaren av hur dessa platser och det rum ser ut. (Clifford et al, 2009: 85-94).

I detta arbete kommer det vid användning av begreppet *image space* finnas en socialkonstruktivistisk bakgrundstolkning och analysvinkel. Begreppet kommer innebära och användas med en betydelse som syftar till hur bilder konstrueras upp, och tillför mottagarna en specifik uppfattning om vad grönområden och parker innehåller och erbjuder. Med ett socialkonstruktivistiskt perspektiv kommer det inkludera en djupgående tolkning av hur dessa mentala bilder skapats och gett en kollektiv uppfattning och tolkning av grönområden och parker (se kap 6 *diskussion*).

2.1.6 Sense of place

Clifford et al (2009:155) förklarar *sense of place* som ett begrepp som beskriver hur en plats eller platser kan skapa en speciell och djupgående tillhörighetskänsla hos människor som brukar platsen. Knox och Marston (2013:25-26) förklarar begreppet ytterligare genom att beskriva hur känslan av en plats hänvisas till känslorna, framkallade från personer som ett resultat av de erfarenheter och minnen de associerar med en plats eller dess symbolik. Ett konkret exempel skulle kunna vara en skidåkares *sense of place* till skidbackar. Känslan av skidåkning vid den typen av plats väcker tillhörighet känslor. Inom denna studie kommer begreppet *sense of place* tillämpas vid analys av föräldrarna och ungdomarnas kommentarer och åsikter kring grönområden och parker.

2.2 Tidigare studier

I följande kapitel redogörs tidigare studier som är relaterat till denna studie. Inledningsvis redovisas studier om naturens påverkan på hälsa. Vidare följer studier som behandlar

grönområdets betydelse i stadsutveckling med inslag av klimatologisk tillgänglighet. Dessa studier kommer redovisas individuellt genom korta sammanfattningar av deras syfte och slutsatser. Detta för att varje studie tillför något unikt resultat eller perspektiv som är relevant att presentera.

2.2.1 Grönområdets hälsoeffekter

Flertalet studier har analyserats och diskuterar hur naturen påverkar människors fysiska och psykiska hälsa på ett positivt sätt. En studie genomförd av Maller, Townsend och Pryor (2005) redovisar genom en litteraturstudie att natur och grönområden i urbana miljöer ger en positiv inverkan på människors psykiska hälsa. De argumenterar för att människan levde nära naturen i rurala områden innan *westernization* skedde, och efter migration till urbana städer ökade den psykiska ohälsan. Resultatet av deras studie visade att utveckling av grönområden och parker i urbana miljöer är essentiellt för att skapa en hållbar- och hälsosammare stad. (ibid).

Ännu en studie som diskuterar naturens påverkan på hälsa är Gesler (1992) som diskuterar medicinsk geografi och ett landskaps terapeutiska egenskaper. Genom analys av medicinska undersökningar sammanfattas det att landskap med grönska och biologisk natur kan ge en *helande* effekt på människor. Detta genom att dessa människor associerar landskapen med ociviliserad natur och har en individuell tolkning av vad som anses vackert. Och denna känsla och effekt av *naturligt* landskap kan även byggas i urbana miljöer. (ibid).

Vidare analyserades även en rapport om hur grönområden och speciellt parker är en miljö-rättvisefråga inom urban utveckling. Wolch, Byrne och Newell (2014) beskriver hur grönområden bidrar till positiva hälsoeffekter på befolkningen vid en urban stad, både fysiska och psykologiska. De diskuterar även hur inkluderingen av ett grönområde bidrar med ekosystemtjänster och attraktivitet av en stadsdel vilket ökar samhällets ekonomiska flöde. Diskussionen följer hur grönområden borde vara en prioriterad miljö-rättvisefråga. Med de många faktorer som parker m.m. kan bidra med i ett samhälle borde även mindre finansiellt stabila samhällen också besitta en chans till att utveckla en sådan miljö, och vid införandet av grönområden därav öka stadens inkomst och hälsa. (Wolch et al., 2014).

2.2.2 Grönområden och väder i stadsutveckling

Tidigare studier har även undersökt vad grönområden och parker har för betydelse och effekter på stadsklimatet och människors natursyn. Flertalet av studierna inkluderar även de

meteorologiska aspekternas inverkan och betydelse, samt vikten av att inkludera allmänhetens åsikter och perspektiv vid stadsutveckling.

Inom en rapport skriven av De Ridder et al (2004) diskuteras det hur införandet av grönområden tillför positiva konsekvenser som motarbetar urbaniseringens socioekonomiska problem. Dessa problem kan bland annat vara utsläpp från stadstrafik och buller. Med strategiskt placerade grönområden kommer vegetationen minska buller, reducerad utsläppen och bidra med friskare luft. Vidare positiv effekt blir ett stadsklimat som visuellt är tilltalande till de boende, vilket också ökar attraktiviteten till staden. (ibid).

En studie gjord av Thorén (2013) redovisar hur städer med vinterklimat ofta motarbetar vädrets effekter vid stadsplanering, snarare än att inkludera det. Argumenten lyder att inkludering av vädrets påverkan och faktorer kan bidra till stadsutvecklingen genom unika möjligheter och resultat. Studiens slutsatser framkommer med bland annat införande av vindreduktion, snöskydd och solexponering. Thorén diskuterar hur bland annat vegetation genom parker och grönområden skapar ytor som ger vindreduktion, ger boende och besökare en plats till att säkert utnyttja snöväder och kan skapa solexponeringsplatser som ligger i lä. (ibid). Liknande studie har även gjorts av Eliasson et al (2007) där de undersöker människors närvaro utomhus i relation till väder och klimat under fyra årstider. Studien har som mål att undersöka hur väder påverkar människors utomhusvistelse, och med det resultatet tillföra de meteorologiska aspekterna till stadsplaneringen. Undersökningen resulterar i en slutsats att det behövs områden i staden som tillgodogör klimatet och vädret. Genom detta kommer människors syn på platser ändras och bidra till en med positiv uppfattning och större utomhusvistelse. (ibid).

Vidare har även Steinsvik (2004) genomfört en studie som studerar hur dagis i Norge har inkluderat vinterklimatet och naturen vid byggnationen av nya dagis och lekplatser. Studien diskuterar hur inkludering av natur och regelbunden utomhusvistelse under vintertid påverkar barnen positivt i flertalet aspekter. Genom att leka utomhus i säkra miljöer utformade för att inkludera väder och natur, får barnen en kunskap om naturens nytta samtidigt som de utsätts för fysisk aktivitet och frisk luft. Genom denna exponering vid tidig ålder, utvecklas en positiv bild hos barnen som visar att väder inte är något hinder för att utföra roliga aktiviteter utomhus. (ibid).

Ytterligare undersöks även en studie gjord av landskapsarkitektselever. Näsman och Zetterlund (2018) undersöker hur faktorer som ljus, värme och aktiviteter i ett snöbeklätt grönområde påverkar människors vinter-optimism. Undersökningen bygger på en

litteraturstudie och ett gestaltungsprojekt där forskarna själva bygger upp värmeelement, ljus dekorationer och aktivitetsplatser vid Döbelns park i Umeå. Forskningen består sedan av en observationsstudie och frågeundersökning där de undersöker om de olika faktorerna lockar ut mer människor till parken. Studiens resultat påvisar att vid tillgängliga aktiviteter och inslag av värme och ljus ökar mentaliteten hos allmänheten till en mer positiv inställning till ett snöbeklätt grönområde. (ibid).

Vidare har en studie gjord av Thorsson et al (2003) genomfört undersökningar kring förhållandet mellan termisk komfort och beteendemönster vid parker i Göteborg. Studien har genom observation, intervjuer och meteorologiska mätningar studerat hur olika temperaturer påverkar människors komfort- och rörelsemönster. Resultaten visade på att vid kyligare temperaturer ökade människor sin komfort genom att öka andelen kläder de bar. Samt vid kyligare årstider tenderar människor att befinna sig vid parker när solen var ute och rörelsemönstren visade att de samlas vid microklimatplatser (menat platser som ligger i lä, solexponering, skugga etc.). Slutsatsen diskuterar hur genom studiens resultat, det skulle vara av värde att utvidga microklimatsplatser för att öka komforten hos de människor som besöker parker under kyligare väderförhållanden.

Studien skriven av Sandberg (2012) undersöker vad barn (mellan 7-12 år) som bor i stadsmiljön har för relation till närliggande naturområden. Arbetets metoder baseras delvis på intervjuer med barnen själva och även deras föräldrar. Undersökningen består av frågor som behandlar barnens perspektiv och upplevelser av närnaturen, samt även deras föräldrars ståndpunkter och värderingar. Vid slutsatserna diskuteras det hur barnen tycker det är roligt att leka utomhus, men att de sällan går ut på eget bevåg, i synnerhet under vinterhalvåret när det inte finns någon snö. Slutsats från föräldrarnas ståndpunkt blev att de tycker utomhusvistelse är en viktig del för deras barn. Med det var bara föräldrarna med positiv inställning till naturkontakt som engagerade sig till att föra vidare naturens positiva påverkan till sina barn, resterande föräldrar var mer noga med att det skulle finnas lekplatser i deras närområde. (ibid).

Slutligen undersöktes en studie utförd av Ljungblad och Svensson (2015) som handlar om att undersöka hur unga människor inkluderas inom samhällsutvecklingen av offentliga rum med fokus på jubileumsparken. Genom intervjuer med unga människor och personer från stadsbyggnadskontoret, undersöks det hur unga människor är delaktiga inom planeringsprocessen och sedan till vilken grad de utvecklade områdena är tillgängliga. Ett av resultaten som framkommit från studien visar att ungdomar använder stadens offentliga rum som mötesplatser. Detta resulterar i en slutsats att inkludering av unga människors perspektiv

vid stadsplanering är essentiellt för att lyckas skapa ett samhälle som är tillgängligt och inkluderande för alla. (ibid).

3. Studieområde

I följande kapitel kommer studieområdet att presenteras. Arbetet har som fokus att undersöka ungdomar och föräldrars upplevelser och tolkningar av Göteborgs urbana grönområden, där främsta fokus är på tillgänglighet i dåligt väder. Studien fokuserar på alla parker och grönområden inom fastlandet av Göteborgsområdet (se figur 1). Nedan ges en beskrivning av Göteborgs stad och dess klimat, samt en allmän genomgång av de existerande grönområden och parker.

3.1 Göteborgs stad och klimat

Göteborgs stad är belägen i Västra Götaland vid Göta älvs utlopp. Detta gör att staden fått benämningen hamnstad. Göteborg är Sveriges näst största stad med 1.1 miljoner invånare totalt inom regionen, inklusive 570.000 boende i de centralaste delarna. (Göteborgs stad, u.å.,A. City of Gothenburg, u.å.). Statistik från 2017 (Göteborgs stad, u.å.,B) visar att bland invånarna är ca 111.000 barn och ungdomar från 0-17 år, och ca 366.000 är vuxna mellan 18-64. Av totalen invånare inom Göteborgs kommungränser finns det ca 60.334 familjer med barn och ungdomar under 18 år (Statistiska Centralbyrån, 2014).

Göteborgs stad har vad som kallas ett tempererat klimat, vilket innebär att det existerar fyra årstider. Staden är också belägen på en sådan plats att de existerar en hög nederbörd året runt, inkluderat under den torraste månaden. Februari är den torraste månaden med genomsnittlig nederbörd på 42mm/år. Vilket skiljer sig 45mm från Göteborgs regnigaste månad, oktober, som har en genomsnitts nederbörd på 87mm/år. Totalt ligger genomsnitts nederbörden på 64mm/år (se tabell 1). Stadens medeltemperatur är 7.6 °C, och under månaderna mellan oktober och maj ligger medeltemperaturen under 10° C. (ClimateData, u.å.. Sveriges Meteorologiska och Hydrologiska Institut [SMHI], 2018, A. SMHI, 2018, B). Under året 2018 var det 1951 timmar av solsken i Göteborg, vilket är ca 81 hela dygn (SMHI, 2018, B). Sammanfattningsvis har Göteborgs stad större delen av året en temperatur under 10° C, med mycket nederbörd och grå himmel.

Tabell 1: Redovisning av medeltemperatur och nederbörd månadsvis och årsvis för Göteborgs stad 2018

Table 1: Presentation of monthly and annual average temperature and precipitation in Gothenburgcity 2018

Klimat för 2018	Medeltemperatur (°C)	Nederbörd (mm)
Januari	-1,2	66
Februari	-1,2	42
Mars	1,6	42

April	5,8	45
Maj	11,4	47
Juni	15,4	55
Juli	16,7	72
Augusti	16,2	79
September	12,8	81
Oktober	8,9	87
November	4,1	80
December	0,6	76
Årsvis	7,6	64

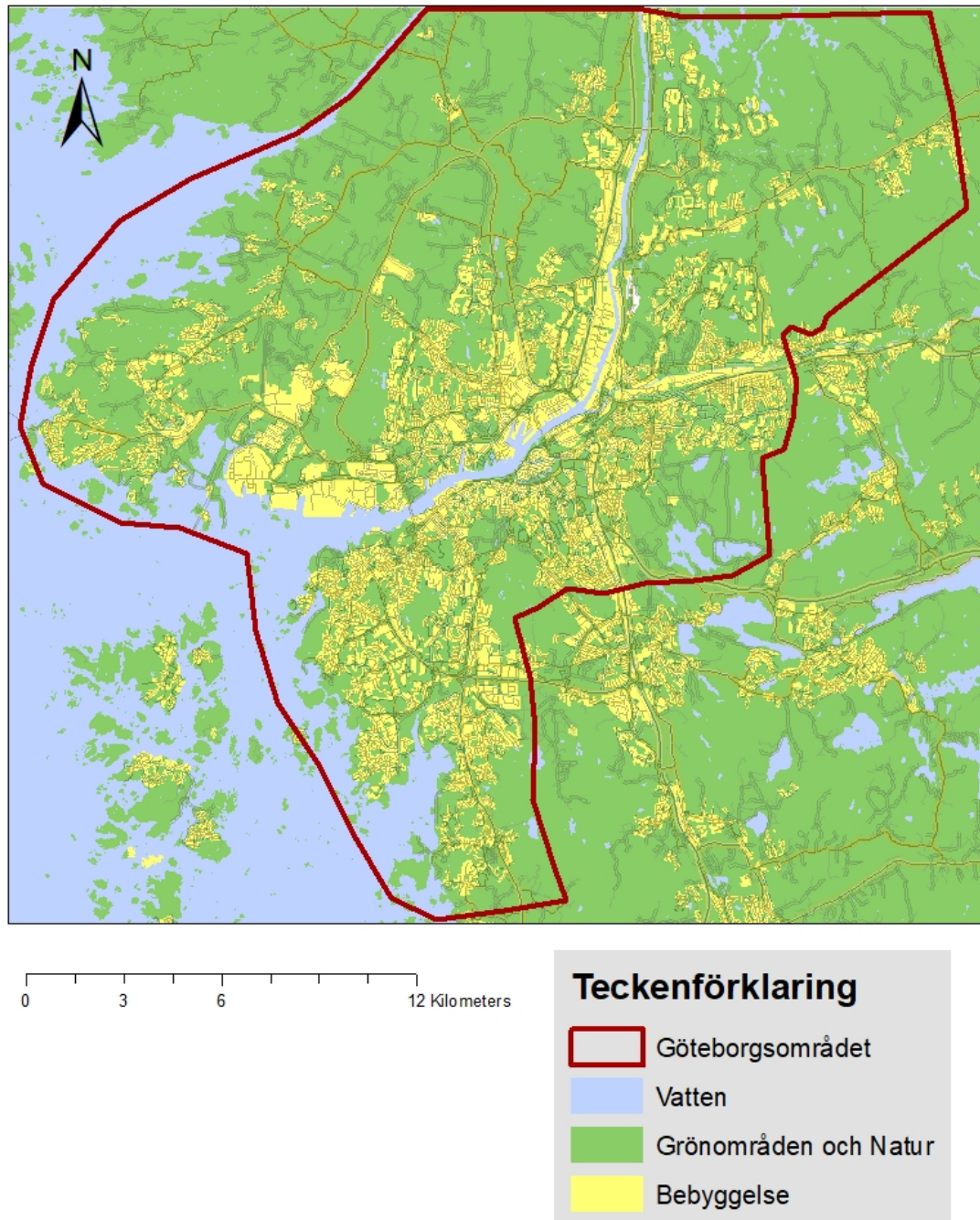
Källa: ClimateData, u.å.. Sveriges Meteorologiska och Hydrologiska Institut, 2018, A. SMHI, 2018, B

3.2 Grönområden

Göteborgs stad har som mål att utveckla en stad som inkluderar grönområden till stadens invånare och besökare (Park och naturförvaltningen, 2014). Flertalet av de grönområden som erbjuds idag är parker av olika slag. (Götebrog & Co, u.å., Park och naturförvaltningen, u.å.).

Staden erbjuder flertalet områden berikad med växtlighet där man som besökare kan välja att utföra aktiviteter eller bara ha en lugn stund. Aktiviteterna varierar i stor grad, det finns åkattraktioner, djurpark, områden med olika sportplaner etc. (Göteborg & Co, u.å.). Eftersom Göteborg är en stad med varierande landskap är det stadens vision att skapa en karaktär för varje unik plats (Park och naturförvaltningen, u.å.). Den mest besökta park i Göteborg är Slottsskogen, vilket också är en av de största stadsparkerna som finns. Slottsskogen är gratis att besöka, öppen dygnet runt och erbjuder flertalet olika platser för aktiviteter eller avkoppling. Trädgårdsföreningen är Europas bäst bevarade park från 1800-talet, parken erbjuder bland annat tropiska växter och rosor i mängder. För de parker som ligger utanför innerstaden erbjuds ofta anknytning till naturområden med motionsslingor, avkopplings platser och unik karaktär för just den platsen. (Göteborgs stad, u.å., C). Genom inkludering av grönområden i stadsutvecklingen har Göteborgs Stad utvecklat flertalet mål för vad staden behöver. Ett av de målen är att offentliga platser ska vara tillgängliga för alla och att människor ska känna trygghet och tillhörighet vid dessa platser. Varje offentlig plats, grönområde eller liknande, ska ge möjligheten till alla individer att kunna mötas och umgås. Eftersom Göteborg är en stad med en heterogen befolkning, är spridning och variation även en stor del vid utvecklandet av offentliga platser som grönområden. Exempelvis har

människor i olika åldrar olika tolkningar, om vad som är attraktivt för ett specifikt område. Därför är det viktigt vid stadsutvecklingen att skapa en variation bland de olika parker och grönområdena, för att kunna tilltala alla och uppnå ett tillgängligt samhälle. Inkludering av grönområden och parker i staden bidrar också till positiva miljöaspekter och en hållbar utveckling. (Park och naturförvaltningen, 2014).

Figur 1: Översiktskarta över Göteborgsområdet exkluderat de tillhörande öarna
Figure 1: Overview of Gothenburg, excluding the associated islands

Källa: SLU Lantmäteriet Geodata; Kartograf: Frida Bergenholtz 24/5 -2019

4. Metod och material

Nedan kommer studiens tillvägagångssätt för att samla in information och data kopplat till syfte och frågeställningar redovisas. Inledningsvis kommer själva studiens uppbyggnad som fallstudie att beskrivas och diskuteras. Därefter redovisas metodvalen för insamlingen av information. Denna studie arbetade med kvalitativa metoder då syftet var att samla in information om människors upplevelser och känslor, för att sedan analysera essensen av informationen på ett djupare plan (Gerring, 2017:16-19). I anslutning till metoderna kommer det även argumenteras och diskuteras om utförande, bearbetning och potentiella problem under arbetsprocessen.

4.1 Fallstudie

Vid kvalitativ forskning undersöker forskaren(na) ofta frågor kring en eller flera grupper och deras tolkning och förståelse av dem själva och världen runt omkring dem. För att komma åt meningen och processerna som sker hos dessa grupper krävs det en intensiv undersökning av ett eller flera fall, så kallad fallstudie. Fallstudie(r) genomförs ofta i kombination med kvalitativt arbete, då dem kan generera undersökningar som är mer djupgående. Dock är det viktigt att reflektera över antalet valda fall att undersöka, då val av mängd påverkar hur djupgående studiens data blir. Med större antal fall, minskar chansen till att gräva på djupet hos undersökningsobjekten. (DeLyser, Herbert, Aitken, Crang, McDowell, 2010: 74-75, 78-79).

Denna studie har genomfört *en* fallstudie, vilket fortfarande kan generera validerbar information och slutsats. Det diskuteras ofta, främst inom naturvetenskapen, att det krävs flertalet fallstudier för att kunna generalisera. Samhällsvetenskapen argumenterar dock att det behöver inte nödvändigtvis stämma. (Flyvbjerg, 2006:224-225). Generaliserbarheten beror främst på valet av fall och dess egenskaper. Flertalet forskare argumenterar för att större antal fall ger fastare belägg för att generalisera vissa typer av frågor/grupper etc. Men det denna studie önskar bidra till, är att påverka och utveckla teorier som kan användas som belägg för vidare utveckling och forskning inom det valda ämnet/fallet. Därav kan validiteten av valet att bara utföra *en* fallstudie anses högt, då grunden ligger i att påverka teorier. (Flyvbjerg, 2006:224-228. DeLyser et al, 2010:74-75,78-79.).

4.2 Urval

Inom denna studie har flertalet urval skett för att hitta och välja ut analysenheter för

fokusgrupperna. Syftet med detta arbete bygger på att undersöka hur föräldrar med barn under 18 år, och ungdomar mellan 13-18 år förhåller sig till grönområden i Göteborg ur ett tillgänglighetsperspektiv. Dessa grupper valdes att undersökas då de är intressanta grupper att undersöka, samt att de framkommit i mindre skala vid tidigare studier med liknande ämne som denna studie. På grund av detta syfte har första urvalet varit ett strategiskt urval. Esaiasson et al (2012:156-170) förklarar att ett strategiskt urval används ofta vid kvalitativa undersökningar där kunskap på ett djupare plan eftersträvas. Eftersom respondenter med specifika kriterier som ålder, utbildning/yrke, kön och ort söktes till denna studies fokusgrupp, passade detta urval bäst vid val av population och vilka respondenter som var av intresse för studien.

Som redovisat i kapitel 3 (*studieområde*), finns det tusentals föräldrar och ungdomar som bor innanför Göteborgs stadsgräns och fyller studiens kriterier. Vilket resulterar i att ett snöbollsurval utfördes för att få tag i tillgängliga respondenter till fokusgrupperna. Esaiasson et al (2012: 188-192) beskriver snöbollsurval som en teknik där forskaren får tag på en respondent som sedan hjälper till att hitta och kontakta flera potentiella respondenter, som sedan i sin tur hjälper att hitta och kontakta och så vidare.

Kritik som uppstår till dessa urvalsmetoder är ofta att de begränsar möjligheten till att generalisera studiens resultat till en större population. Samt att vid snöbollsurval finns det risk för att det färdiga urvalet med respondenter innehåller en grupp med färre kriterier gemensamt, och att de alla är från en speciell delmängd. (Esaiasson et al, 2012:156-170, 188-192). Denna kritik hanteras genom att ambitionen för denna studie är inte att uppnå ett resultat som kan generaliseras till alla inom de valda grupperna. Ambitionen och valet av urvalsmetod grundas i att information och kunskap på ett djupare plan sökes, och med den tidsbegränsning som existerar för detta arbete var dessa urval de främst gynnsamma för att uppnå det önskade resultatet. Eftersom detta arbete utför *en* fallstudie, är det intressanta att skapa ett resultat som kan ligga som grund för vidare studier och underlag för potentiella framtida enkätstudier etc. Denna studie utförde ett strategiskt urval genom ett snöbollsurval. Detta innebär att vid sökningen av respondenter genom snöbollsmetoden, fick den första respondenten instruktioner till vad det var för kriterier som söktes hos de andra respondenterna. På grund av detta existerar en säkerhet att de respondenter som deltog i fokusgrupperna hade alla några kriterier gemensamt, vilket då minskar risken för att resultatet bara kan kopplas till en specifik delmängd människor. Kriterierna vid urvalet är brett, vilket gör att en viss generaliserbarhet eller igenkänning finns.

4.3 Fokusgrupp

Tabell 2: Redovisning av respondenter vid fokusgrupperna

Table 2: Presentation of respondents from the focusgroups

Namn	Ålder	Ort	Yrke/Utbildning	Antal barn
Ungdomar under 18 år <i>Utförd 17 april 2019</i>				
Anton	16	Östra Göteborg	Gymnasiet, Samhäll	0
Alice	17	Centrala Göteborg	Gymnasiet, Sam/beteende	0
Jesper	15	Frölunda	Gymnasiet, Naturvetenskap	0
Marcus	15	Lundby	Gymnasiet, Naturvetenskap	0
Sara	16	Eriksberg, Hisingen	Gymnasiet, Naturvetenskap	0
Victor	17	Majorna	Gymnasiet, Samhäll	0
Föräldrar med barn under 18år <i>Utförd 27 april 2019</i>				
Emma	39	Kviberg	Butiksbiträde	1
Karin	36	Frölunda	Banktjänstekvinna	2
Karl	37	Lundby	IT-tekniker	2
Lars	45	Kviberg	El-Ingenjör	1
Maria	37	Lundby	Grundskolelärare	2
Thomas	40	Frölunda	Snickare	2

För att uppnå studiens syfte och svara på de frågeställningar som formulerats har två fokusgrupper utförts. En grupp med ungdomar mellan 15-17 år, samt en grupp med föräldrar till barn mellan 6-12 år. Varje fokusgrupp hade sex deltagare och samtalen varade i 30-45 minuter (se tabell 2). Esaiasson et al (2012:318-321) redogör tre delar som beskriver vad en fokusgrupp är i jämförelse med exempelvis samtalsintervju eller gruppintervju. De tre delarna beskriver: (1) Deltagarna i gruppen är sammanförda för ett speciellt syfte; (2) att dialogen som förs mellan deltagarna fokuserar på ett specifikt ämne och stannar inom det ämnet; (3) att gruppdiskussionen förs av en ledare som ansvarar för att dialogen flyter på och att samtalet håller sig till det valda ämnet. Att utföra en fokusgrupp medför även flertalet fördelar för forskaren. Likt en direktobservation, medan dialogen förs uppstår även ett socialt samspel mellan deltagarna vilket forskaren kan notera och analysera. Dessa samspel kan bland annat vara uttryck och kroppsspråk. Genomförande av fokusgrupp ger även fördelen att samtalet inte påverkas av intervjuaren vilket ger ett mer objektiva material. (Esaiasson et al. 2012:318-

321). Det är dock viktigt att notera den befintliga positioniseringen som forskare har gentemot studieobjekten. DeLyser et al (2010:72, 85-86, 159) förklarar hur det vid intervjusammanhang är en omöjlighet att som människa vara hundra procent objektiv, vilket resulterar i att frågor och tolkningar är färgade efter forskarens agenda och världsbild. Inom detta arbete anses påverkan på respondenterna varit av mindre effekt. Detta för att respondenterna var tydligt informerade om studiens syfte och tillvägagångssätt, vilket Lantz (2013:91) beskriver bidrar till en transparens vid intervjusituationen som skapar trygghet. Vidare bedöms det att det inte existerade någon signifikant maktposition mellan intervjuare och respondenter, då jag själv är elev och inte deltog i diskussionerna som fördes under fokusgrupperna. Som elev blev det ingen maktrelation mellan mig som intervjuare och fokusgruppen med föräldrar, då de alla var äldre än mig med mer livserfarenhet. Vid fokusgruppen med ungdomar kan en påverkan funnits genom skillnaden mellan utbildningsnivå. Dock anses denna skillnad inte påverkat respondenternas svar signifikant, då stämningen inom gruppen inte pekade på en otrygghet eller någon maktskillnad mellan intervjuare och respondenter.

Valet att utföra fokusgrupper baseras på ovan nämnda fördelar, samt att gruppintervjuer som diskuterar öppna frågor ger ett mer intressant och relevant material på kortare tid än enskilda intervjuer. Samt att med flera deltagare samtidigt, öppnas en större möjlighet för varierande åsikter och tankar, och forskaren får fördelen att insamla djupare material med större mening i form av respondenternas relation till studiens ämne (DeLyser et al, 2010:193).

Viktigt att reflektera över vid användning av fokusgrupper är att de inte är till för att i första hand skapa ett material som går att generalisera till alla människor inom en viss grupp. Främst är de till för att framföra olika förhållningssätt och resonemang kring ett valt ämne. Det är också av vikt att reflektera över hur många fokusgrupper som genomförs i sammanhang till studien, samt hur många deltagare varje grupp innehåller. Beroende på studiens syfte och ambition kan fler eller färre fokusgrupper vara nyttigt. Exakt antal är svårt att uttala utan kontext. Antal deltagare brukar dock omtalas mycket. Det finns flertalet argumentationer kring antalet. Flertalet forskare argumenterar antingen för fyra till sex deltagare eller sex till tolv. Val av antal deltagare grundas mycket i, vilket djup som önskas vid samtalen. Sex till åtta personer är det antal som brukar återkomma och anses ge ett material som är både djupt och har hög validitet. Vidare finns det diskussioner om för- eller nackdelar med att deltagarna känner varandra sedan tidigare, även inom denna diskussion finns argumentation för båda sidor. (Esaiasson et al, 2012:320-323. DeLyser et al, 2010:193-

206). Inom denna studie har två fokusgrupper utförts med sex deltagare i varje grupp. Denna mängd anses relevant för denna studie då materialet som eftersträvas är mer djupgående tolkningar och känslor. Vid båda fokusgrupperna var alla deltagare bekanta med varandra. Detta ansågs inte vara ett problem, snarare att det utvecklades till en fördel. Vid diskussionerna, speciellt hos ungdomarna, var flödet av samtalet ständigt flytande. Det noterades att på grund av bekvämligheten av att känna varandra, vågade alla deltagare yttra sina åsikter och bjuda in varandra till diskussion.

4.3.1 Vikten av mötesplats

Val av plats för att utföra fokusgrupper är en viktig del att överväga, och att platsen bör väljas med minsta möjliga besvär för deltagarna (DeLyser et al. 2010:162-164, 197-204). Vid fokusgruppen för ungdomar skedde samtalet hemma hos en av respondenterna (se nedan 4.3.3 *etik*). Detta för att det var påsklov under tiden, och det var bekvämare för alla deltagarna att samlas på en säker och bekant plats. Esaiasson et al (2012:323) beskriver hur en miljö som stimulerar till samtal och idéer är den bästa, och att deltagarna får sitta i en avslappnad och bekväm form. Fokusgruppens samtal skedde i ett stort, välbelyst vardagsrum med tavlor och växter. Alla respondenter satt kring ett fyrkantigt matbord. Denna miljö tolkas som den bästa för dessa respondenter då de var bekanta med varandra och omgivningen, vilket gjorde det till synes enklare för dem alla att slappna av och fokusera på samtalet. Fokusgruppen med föräldrarna hölls i en konferenslokal vid Linnéplatsen i Göteborg. Lokalen tillhör en reklambyrå och rummet var stort, välbelyst och hade flertalet fotografier på väggarna. Även under denna fokusgrupp tolkades det som att miljön var avslappnande och stimulerande för respondenterna. Det hjälpte även att lokalen låg nära en kollektivtrafiks hållplats, så att deltagarna kunde transportera sig enkelt och bekvämt.

4.3.2 Hantering av materialet

Vid båda fokusgrupperna spelades samtalen in via en diktafon, efter att alla deltagare gett sitt godkännande. Genom att spela in samtalen möjliggörs en mer noggrann och korrekt återgivning av samtalens innehåll. Samtidigt som forskaren kan behålla fokus på samtalets helhet och visuella samspel. Vidare bearbetning skedde genom transkribering av materialet. Transkriberingen sammanfattades genom koncentrerings, vilket Esaiasson et al (2012:270-272) förklarar innebär att längre meningar komprimeras utan att innebörden ändras. Detta arbetssätt förenklar bearbetningen mycket, genom att skapa ett mer överblickbart material

från stor mängd data. Arbetet inkluderade även innan publicering, att respondenterna gavs möjlighet att granska och anmärka studiens tolkning av deras uttalanden. Genom att inkludera respondenterna till att potentiellt anmärka feltolkningar, minskas risken för missförstånd eller publicering av inkorrekt resultat (DeLyser et al, 2010:165-166).

Vid bearbetning av materialet hanterades de transkriberade samtalen genom att jämföras med varandra och söka efter liknande svarsmönster. Studiens syfte, frågeställningar och teoretiska begrepp var även närvarande vid analys av samtalen. Vid identifikation av liknande mönster indelades samtalen i olika teman kopplade till studiens frågeställningar och de frågor som ställts under fokusgrupperna (se bilaga 2, kap 5 *resultat*).

4.3.3 Etik

Vid utförande av metoder involverandes människor (och även utan) är det viktigt att som forskare reflektera över den etiska koden som existerar med att utföra en studie. Bland annat finns det en stark etisk riktlinje inom vetenskapen som är att vid intervjusammanhang med minderåriga, är det viktigt att antingen vårdnadshavare är närvarande eller att man sökt deras godkännande innan man utför en undersökning. (DeLyser et al, 2010:162-164). Inom denna studie och utförandet av fokusgrupp med ungdomar under 18 år, kontaktades alla deltagarnas vårdnadshavare för att fråga om det var okej att deras barn deltog i denna studie. Alla deltagarna fick godkänt att delta och deras samtal fick lov att användas som material till studiens resultat. DeLyser et al (2010:162-164, 197-204) förklarar även att i samband med arbete med unga, är det viktigt att vara tydlig och öppen med var intervjun eller liknande kommer ske, för att skapa en trygghet och visa transparens. Som forskare och intervjuare bör man reflektera över hur respondenten tolkar en själv. Och även att platsen för fokusgruppen bör ske på en plats som skapar trygghet och medför känslan av allvar. (ibid). Valet gjordes inom denna studie att vid fokusgruppen med ungdomarna, vara på en plats som var av största trygghet för dem och en plats som var känd för deras vårdnadshavare. Diskussion fördes även med respondentens vårdnadshavare för platsen som fokusgruppen hölls. De förklarade att det inte var något problem att utföra samtalet hos dem. Vidare med fokusgruppen med föräldrar, valdes en konferenslokal för att visa allvaret med undersökningen och samtidigt inte behöva inkräkta på någons privata egendom.

Beslutet av att separera ungdomarna och föräldrarna till skilda grupper baseras på att skapa en stark trygg miljö där respondenterna vågar svara ärligt. Esaiasson et al (2012: 243-244) förklarar att det alltid finns en chans att respondenter svarar vad de tror att intervjuaren vill höra, och detta kan motarbetas genom att försöka skapa trygghet och transparens som

intervjuare. Genom att separera ungdomarna från föräldrarna, anses svaren från deras grupp vara mer ärliga, då de inte påverkades av någon maktrelation från en vuxen förälder.

Vid inbjudan och inför fokusgruppstillfällena informerades även respondenterna hur materialet om deras uppgifter och samtal skulle hanteras. Tursunovic (u.å.:66) förklarar hur det är av stor vikt att hantera personlig information med konfidentialitet. Respondenterna informerades hur deras personliga information bara kommer vara tillgänglig för inblandade parter. Vetenskapsrådet (2002:12-13) beskriver hur anonymitet innebär att data hanteras och återges på ett sådant vis att utomstående inte kan identifiera enskilda deltagare. Inom denna studie fick alla deltagare fylla i ett formulär (se bilaga 1) efter fokusgruppstillfället där de lämnade personuppgifter. I formuläret kunde deltagarna välja om de ville vara anonyma eller ej, de blev även tillfrågade verbalt. Studien behandlade inga känsliga frågor vilket också resulterade i att ingen av respondenterna valde att vara helt anonym. Dock har bara information som är av intresse för studien redovisats på en allmän nivå, exempelvis ålder, ort, samt att varje deltagare bara nämns vid förnamn (se tabell 2). Detta för att ge transparens till studien, samtidigt som ingen av deltagarna kan pekats ut.

5. Resultat

Här redovisas resultaten från fokusgrupperna. Båda grupper behandlades till största del med samma frågeställningar (se bilaga 2). Frågorna som ställdes till respondenterna baseras alla från denna studies syfte och frågeställningar. För att redovisa materialet på tydligaste sätt kommer fokusgrupps-frågorna komprimeras och redogöras nedan som kategorier, där båda gruppernas svar redovisas separat.

5.1 Uppfattningar av grönområden och parker

5.1.1 Ungdomar

Vid båda utförda fokusgrupper inleddes konversationen med öppna frågor om vad respondenterna, utefter egna erfarenheter (då ingen av respondenterna läst grönstrategin), uppfattar att ett grönområde eller en park är, samt vilken funktion dessa platser har. Vid dialogen med ungdomarna framkom det ett gemensamt instämmande att grönområden var platser som är stora och har någon form av växtlighet som är tätbevuxen. De beskrev grönområden som skogspartier och natur mer avgränsat från staden, exempelvis mer vildvuxen natur vid utkanten av Göteborgs kommun. Det diskuterades dock mycket mellan de olika respondenterna vad som uppfattas som en park. Dialogen växlade mellan att parker kan vara nöjesparker, lekparker etc. Dock argumenterade majoriteten att en park i sammanhang till grönområden var en yta med växtlighet och bänkar. Diskussionen handlade om ytans storlek, och om hela platsen skulle vara täckt av grönska eller om även platser som exempelvis grusplanen vid domkyrkan kunde räknas som en park. Denna definition blev delad lika mellan de sex deltagande respondenterna. Hälften tyckte att parker är större områden med majoriteten grönska; medan andra hälften tyckte parker kan även vara större delen grus eller asfalt med inslag av grönska.

Vidare vid diskussion om vad grönområden och parker är till för, blev respondenterna väldigt tysta. Efter en stunds tystnad förklarade respondenten Victor att det var en svår fråga, och att han inte riktigt reflekterat över ämnet tidigare. Med detta uttalande nickade resterande deltagare instämmande. Efter ännu en kort tystnad började Anton reflektera högt över att de kanske är till för att bryta av staden med något vackert. Han förklarade att *“grönområden och parker kanske existerar i städer för att bryta av betongen och asfalten med växter och grönska”* (Anton). Vid denna förklaring nickade alla respondenter instämmande. De började sedan diskutera att som bosatta i stan vill människor antagligen bryta av med natur, för estetisk känsla. Vidare reflektion om vad grönområden i städer bidrar mer med, började två av respondenterna gissa att de existerade för att ge bättre syre till staden.

Denna gissning uttryckte de lite lågmält och tillade snabbt att det bara var en gissning. Resterande deltagare höll med om detta yttrande och tillade att de inte vet om det är därför de finns, men att det är en positiv konsekvens.

5.1.2 Föräldrar

Vid samma frågeställningar till fokusgruppen med föräldrar var svaren mycket lika ungdomarnas när de diskuterade vad grönområden är. Alla respondenterna höll med varandra om att ett grönområde var en stor yta med växtlighet och ingen bebyggelse. Dock var det två av respondenterna som också argumenterade att det inte nödvändigtvis behöver vara en stor yta. Ett grönområde kunde även vara en mindre yta. De argumenterade också för att med liten yta menar de ungefärligt en yta i storlek av en fotbollsplan. Vidare presenterades ungdomarnas åsikt om att grönområden ligger vid gränserna till städer och inte nära centrum. Detta uttalande höll ingen av föräldrarna med om, de argumenterade att även större grönområden kan befinna sig närmare centrum av en stad. Ett exempel från Karin var Ryskog som ligger vid Lundby/Västra Hisingen. Under diskussionerna om vad som tolkas som en park, instämde föräldrarnas svar med hälften av ungdomarna. De definierade parker som en yta som kunde innehålla större ytor grus/asfalt med växtlighet och bänkytor. Dock argumenterade de även att parker har öppna platser tillägnad plats för aktiviteter. Vid fråga om hur det stämmer in vid mindre parker som exempelvis domkyrkans område, beskrevs det att den parken har plats för mindre aktiviteter som att sparka boll, barn som springer omkring, picknick eller liknande.

Under diskussionen om vad grönområden och parker är till för, uttrycktes även här liknande svar som ungdomarna. Men föräldrarna diskuterade även att grönområden, och då främst parker, är också till för de boende eller besökande i staden genom att erbjuda områden med plats för aktiviteter. Respondenterna var eniga om att grönområden och parker var till för att bryta av staden med natur. Lars beskrev att parker är till för att visuellt förbättra stadens miljö, samt att de hjälper staden med att förbättra klimatet med syre och diverse växter. Resterande i gruppen höll med Lars och började diskutera hur parker bidrar med mycket till människor som nyttjar dem. De började diskutera hur miljön förbättras, grönområden kan skydda fridlysta växter och djur med mera. Maria diskuterade även att parker och grönområden ingår i stadsplaneringen för att ge stadsbor platser som erbjuder avskärning från stadens kaos. Vid denna kommentar nickade alla respondenter instämmande.

5.2 Besöka grönområden eller parker, hinder och möjligheter

5.2.1 Ungdomar

Vid fortsatt utveckling av konversationerna ställdes frågor till båda fokusgrupper om hur ofta respondenterna vistas vid grönområden och parker, samt i vilka sammanhang. Fokusgruppen med ungdomar började diskutera att de främst besökte parker som barn. De började förklara för varandra att de ofta åkte till parker eller grönområden under sommaren med deras familjer för picknick och lek. Marcus kommenterade att han och hans kompisar sällan sitter och umgås i en park. Resterande respondenter började utveckla Marcus kommentar genom att diskutera att de inte besökte parker så ofta för de inte gillar att sitta stilla utomhus. Gruppen enades om att de främst föredrar att umgås vid caféer eller fik. Jesper reflekterade högt hur anledningen till att de inte umgås eller vistas i parker/grönområden, berodde nog främst på åldern. Alla ungdomarna började förklara att de associerar parker och grönområden som platser för äldre eller barn. *“Parker är oftast tysta eller har en lekplats vilket gör att de passar sig bäst för lite äldre eller yngre människor”* (Sara). Från dessa förklaringar växlades frågorna till att diskutera varför de associerar parker med att sitta still. Anton började med att förklara att det självklart finns plats för aktiviteter som exempelvis i Slottsskogen som har volleybollplaner. *“Men det finns i princip bara Slottsskogen och trädgårdsföreningen, resterande parker och grönområden nära centrum är ofta små gräsplättar”* (Anton). Respondenterna höll med och började diskutera att de någon gång varit vid Slottsskogen och spelat volleyboll, men att det finns mycket annat att göra hemma vilket då leder till att de stannar hellre hemma. *“Vi brukade vara jättemycket i parker runt om staden när man letade pokemon, för då hade man en anledning till att åka dit, alla var där”* (Victor). *“Eller när det är Way out West, då samlas alla åldrar av människor och umgås i slottsskogen, även om det till exempel regnade”* (Jesper). Alice svarade genom att beskriva att pokemon inte längre är populärt bland ungdomar, och *Way out West* sker bara en gång om året under några dagar. Vilket har resulterat i att man bara vistas i parker när man går i stan på väg till en annan destination (Alice). Alla deltagarna nickade instämmande och förklarade att det brukar vara att man oftast är i kontakt med en park eller grönområde för att man behöver gå igenom den. Marcus förklarade att det händer oftast utomlands, till exempel i London; man går igenom Hyde-park men stannar sällan och umgås där. De diskuterade vidare att människor antagligen går ut och promenerar i parker för att naturen kan vara avkopplande och hjälpa mot stress. En fråga ställdes om det var en faktor som skulle kunna locka dem. Efter en kort stunds tystnad svarade Jesper att det skulle det kunna vara, men att han inte riktigt kände behovet att specifikt vara i naturen, att vandra i staden fungerade också. Resterande i gruppen instämde och besvarade att

med musik i öronen kan de gå vart som. Sammanfattningsvis kom ungdomarna överens om att parker och grönområden främst var platser för äldre och familjer med barn. *“Det är fina platser, men vi har inte riktigt någon anledning till att vara där så ofta”* (Marcus).

5.2.2 Föräldrar

I diskussionerna kring samma ämne med föräldrarna framkom det annorlunda svar jämfört med ungdomarna. Alla respondenterna började förklara hur de ofta besöker parker och grönområden både med och utan sina barn. De berättade att de använde Göteborgs parker och grönområden för att utföra fysisk aktivitet och komma bort från stadens kaos och stress. Majoriteten av gruppen förklarade att de ofta besöker en park eller grönområde för att springa eller gå en gångtur. Detta var en aktivitet de utförde året om, dock var de eniga om att det främst sker nära eller under sommaren när vädret är lite varmare. Diskussionen fortsatte med att deltagarna förklarade att de frekvent besöker parker som slottsskogen under sommarperioden med sina familjer. Emma berättade att det är en bekvämlighet med parker som ligger så nära deras hem, de platserna bidrar med en miljö som är hälsosam och trygg för deras barn att leka och springa omkring fritt i. Alla respondenterna höll med Emma och fortsatte diskutera att parker och grönområden erbjuder platser där deras barn kan springa omkring utan att man som förälder behöver vara orolig för trafiken. Thomas utvecklade att urbana grönområden ger utrymme till boende och besökare att vistas i naturen vilket alltid är bra för hälsa och välmående. *“Jag går ofta ut och springer eller går i Keillers-park eller Hedlunds-parken för att slappna av och njuta av lite tystnad”* (Karl). Resterande respondenter nickade instämmande till Karls kommentar. De argumenterar att en stad utan tillgång till parker eller grönområden skulle inte anses attraktiv och att välmåendet för de boende i den staden skulle vara låg.

Samtalet inkluderade även att föräldrarna skulle reflektera över ungdomarnas kommentarer om att parker och grönområden främst är till för de äldre eller de yngre. Denna kommentar startade en diskussion om hur föräldrarna anser att dagens ungdomar spenderar för mycket tid inomhus, vilket då gör att de missar vad det är som parker och grönområden har att erbjuda. Alla deltagarna uttryckte att de inte höll med om ungdomarnas åsikt. Dock började hälften av gruppen att argumentera att de förstod ståndpunkten i ungdomarnas kommentar. De beskrev hur de vanligtvis ser äldre ungdomar över 18 år i parker eller familjer med barn under 13 år. Men att parker och grönområden har något att erbjuda som är till för alla. Maria reflekterade över att hon kan förstå vad ungdomarna syftar på, men att de också kanske behöver tänka lite mer kreativt. Exempel på vad hon menade var att de kan träna i en

park gratis eftersom det finns utomhusanläggningar med träningsredskap, vilket skulle spara dem pengar under de varma årstiderna. Vidare började de beskriva att det vore bra för ungdomarnas hälsa att umgås mer utomhus, och att det kanske behövs mer reklam eller liknande för att locka ungdomarna till grönområden. *“Med reklam kan man kanske väcka intresset eller tanken att det kan vara roligt att sitta och umgås vid en gräsplätt”* (Karin). Avlutandes till den frågeställningen kom föräldrarna överens om att de skulle fortsätta lära sina egna barn att det är roligt och viktigt att vistas i naturen ibland. *“Frisk luft och solsken mår alla bra av”* (Emma).

5.3 Parker är för sommarväder

5.3.1 Ungdomar

Avslutningsvis vid båda fokusgrupperna lyftes specifika frågor om vistelse och tillgänglighet vid parker och grönområden under dagar med dåliga väderförhållanden. Fokusgruppen med ungdomar började med att diskutera frågeställningar kring om väder och årstider påverkar vistelse utomhus och besök till grönområden och parker. Sara började med att argumentera att det är främst på sommaren när det är runt 20°C och sol som det kan vara trevlig att umgås och utföra aktiviteter i parker och grönområden. Resterande respondenter höll med men argumenterade även för att det är antagligen mycket människor vid dessa områden även på vintern när det är snö. *“Det kan vara fint och trevlig även på vintern, man kan bland annat ha snöbollskrig eller åka skridskor”* (Victor). Dialogen utvecklades vidare till diskussion om att människor främst besöker en park under varma dagar och när det är mycket blommor och grönt. De gånger personer är ute under vintern i allmänhet är för att det är en vacker dag där det är vindstilla och solsken, eller att det är snötäckt. Gruppen fortsatte diskutera att det finns mycket aktiviteter att göra inomhus som bland annat träning, vilket gör att under de dagar det regnar, blåser etc. går man väldigt sällan till grönområden eller parker generellt. Jesper förklarade att det inte var lika behagligt att vara utomhus under vintertiden, det är mer omständligt att vara utomhus för det behövs flera lager kläder. *“På sommaren behöver man bara ta på sig ett par shorts och sedan gå ut, mycket lättare”* (Jesper). Vid djupare fundering kring vilka faktorer som påverkar kom gruppen till konsensus att det främst var avsaknaden av värme och ljus som påverkade. Även det visuella har en stor roll i att vilja vara ute i en park eller i ett grönområde. *“Det är mindre roligt att vara ute när det är mörkt, kallt och alla träd är nakna, jämfört med när det är ljust och grönt”* (Marcus). Victor besvarade Marcus med att förklara att det kan vara roligt att vara ute i mörker och kyla också, men det beror

mycket på vad det är för aktivitet som skall utföras. Resterande i gruppen instämde med Victors uttalande och började diskutera att yngre barn leker antagligen ute även om det är kyligt och börjar bli mörkt.

Som avslutning till fokusgruppen ställdes även specifika frågor kopplade till rapporter från tidigare studier (se kap 2, *tidigare studier*. se bilaga 2). Flertalet påståenden och idéer presenterades för att ge exempel till gruppen att bygga vidare på. Gruppen diskuterade hur det kan bli enformigt att vara i en park under vintertid. Dock blev de positivt inställda till att kanske införa stånd som säljer varm mat och dryck i parker och vid grönområden. *“Om man bygger upp en liten marknad eller ett par stånd som säljer exempelvis rostade mandlar, det tror jag skulle vara en hitt”* (Anton). Diskussioner fortsatte om värmeelement och vindskydd i kombination med stånden. Respondenterna förklarade att det bästa hade varit om det finns något skydd mot vädret och kylan vid stånden. Alice argumenterade att skydd kunde byggas för att skapa ett ställe där man kan sitta eller stå och umgås. *“Tillsammans med stånden skapa en plats med mysig atmosfär, som till exempel vid magasinet eller grindstugan, det tror jag skulle locka många människor”* (Sara). Alla i gruppen höll med Sara och beskrev också att folksamlingar ofta lockar mer människor, vilket antagligen skulle göra att mer människor besöker parker och grönområden. Samtalet avslutades med att de också poängterade att dessa idéer inte ska byggas på hela park-ytan. *“Det är viktigt att det även finns plats att vara ute och utföra aktiviteter när det är sommar och varmt, för då vill man inte vara inne”* (Jesper).

5.3.2 Föräldrar

Samma frågeställningar ställdes även till fokusgruppen med föräldrar. Svaren och diskussionerna inom denna grupp var mycket lika resonemangen från ungdomarna. Föräldrarna diskuterade hur faktorer som värme och ljus är en mycket viktig beståndsdel vid utomhusvistelse. De förde en dialog att vid vintertid går de ut även när det är kallt och blåser, det är bara viktigt att ta på sig rätt kläder. Thomas förklarade att man generellt är mer ute på sommaren på grund av värmen, solen och att växterna skapar en mer allmänt trevlig känsla. Alla respondenterna höll med, men berättade också att de försöker gå ut för frisk luft under de dagarna med behagligt väder under vintern. Det som dessa deltagare tyckte var problematiskt är vädret när det är kallt och regnar. *“Regn har sällan irriterat mig, men det är alltid jobbigt att vara ute när det regnar och blåser då inte paraplyet hjälper”* (Karin). Resterande deltagare utvecklade Karins kommentar genom att reflektera att det vore en bra ide att bygga upp något typ av skydd mot vind och regn i parker. De argumenterade att deras barn sällan

irriteras av regn, men som förälder vill man stå lite skyddat medans man bevakar barnen. Ungdomarnas idéer om stånd och skydd presenterades och föräldrarna instämmer att det skulle vara ett trevligt inslag att införa vid parker och grönområden. *“Det hade inte varit fel att kunna köpa en varm kopp kaffe och stå under tak medans man pratar med vänner och bevakar sina barn”* (Emma). Hälften av gruppen fortsatte utveckla samma idé genom att samtala över hur det skulle kunna räcka med skydd och platser att sitta vid, för att det även är trevlig med eget kaffe. Detta skapade en mild debatt om att det går att bära med sig eget kaffe, men det är bekvämligare att inte behöva bära med sig en massa termosar tillsammans med barnens leksaker eller liknande.

“För mig handlar det mycket om att det ska finnas ljus och bra underlag, tycker det saknas vid många grönområden idag” (Lars). Diskussionen utvecklades vidare till faktorer som påverkar aktiviteter. Lars utvecklade ett resonemang att han ofta springer vid Göteborgs grönområden, men under vintertiden eller när det regnar är det dåligt med ljus och underlaget blir halt. Resterande i gruppen utvecklade Lars kommentar genom att föreslå utbyggnation av ljusslingor och att det skulle kunna skapas fler brandvägar (grusvägar) för att motarbeta halt underlag. *“Under vintern när det regnat och sedan fryser på vandrar jag sällan vid grönområden på grund av rädslan för att halka”* (Maria). Gruppen enades om att utveckling av elljusspår med grusväg skulle locka dem till att vandra mer vid grönområden även under vintern och vid dåligt väder. *“Tror också att införandet av lite mer dekorativa ljus skulle locka många människor, och bygga statyer eller liknande”* (Thomas). Samtalet avslutades med att respondenterna samtalade om hur statyer och liknande skulle bidra till en visuellt trevlig miljö under vintertiden. De argumenterade att ljusslingor på träd som de har på Liseberg, skulle vara en bra idé för att göra parker mer attraktiva visuellt. Gruppen reflekterade hur inslag av skydd mot väder, någon värmekälla, belysning och dekorativa inslag är de faktorer som främst skulle locka mer människor till parker och grönområden om det hade funnits.

6. Diskussion

Vid analys av det insamlade empiriska materialet från fokusgrupperna, framkom det flertalet intressanta resultat. Nedan kommer resultaten analyseras styckvis med koppling till studiens frågeställningar, teoretiska begrepp och tidigare studier. Varje stycke kommer avslutas med förslag till vidare studier och avslutningsvis kommer även arbetets trovärdighet diskuteras.

6.1 Grönnska, avkoppling och nöje

Denna studies första frågeställning handlar om att undersöka föräldrarnas och ungdomarnas personliga uppfattningar och tolkningar av grönområden och parker i Göteborg. Genom att applicera det centrala begreppet *image space* med ett socialkonstruktivistiskt perspektiv till fokusgruppernas svar framkom det ett viktigt resultat. Inom park och naturförvaltningens grönstrategi uttrycker de att med inkludering av grönområden och parker inom den urbana miljön främjas människors hälsa och välmående, samt att staden bidrar till att förbättra miljön och skapa ett bättre klimat (Park och naturförvaltningen, 2014, se kap 3, *grönområden*). Strategin förklarar även att parker och grönområden är speciellt utvecklade platser för göteborgare och besökare att utnyttja till avkoppling eller aktiviteter, samtidigt som de bidrar till en ökad biodiversitet (ibid). Vid samtalen med fokusgrupperna framkom liknande förklaringar från respondenterna om vad grönområden och parker är till för. Både ungdomarna och föräldrarna svarade att grönområden är större områden med mycket växtlighet. Och parker kan vara större eller mindre områden med inslag av växtlighet och komfort ytor (till exempel bänkar). Fokusgruppen med föräldrar skiljde sig dock lite från ungdomarna genom att de även nämnde liknande resonemang som grönstrategin vid att grönområden även var till för biodiversiteten och en hållbar stadsutveckling.

För att återkomma till det centrala begreppet *image space*. Är det även ett intressant resultat att respondenterna har mycket liknande uppfattningar och mentala bilder av grönområden och parker, trots deras olika bakgrunder, livserfarenheter och utbildningar. Den bild (*image space*) som grönstrategin skapat av grönområden och parker, återkommer även hos respondenterna utan att de läst strategin. Till synes från denna studies undersökning verkar det existera en kollektiv tolkning av vad grönområden och parker är och varför de existerar. Denna studie har ej genomfört en undersökning som kan stärka en generalisering till hela allmänheten, men det är en början på något som ser ut att vara ett återkommande mönster. Även tidigare studier har liknande *image space* tolkningar och resultat som både fokusgrupperna och grönstrategin. Studierna gjorda av Steinsvik (2004), De Ridder et al (2004) och Thorén (2013) har slutsatser att urbana grönområden och parker har en faktor av

estetisk tillfredsställelse, men att dem också bidrar med ekosystemtjänster som resulterar i att staden även medför faktorer som påverkar klimat och hälsa positivt. (ibid).

Det är även ett intressant resultat att båda fokusgrupperna poängterade att grönområden var inkluderat i stadsutveckling för estetiska skäl, men att vid förklaringen av områdenas hälso- och miljöpåverkan blev ungdomarna osäkra. Vid denna fråga var föräldrarna mycket mer säkra i sina uttalanden om att grönområden och parker bidrar med positiva hälso- och miljökonsekvenser. De hade mentala bilder av att natur i staden självklart bidrar med positiva effekter. Denna tolkning och bild har även de tidigare studierna och grönstrategin. Dock var det en mental bild som ungdomarna inte hade. Respondenterna i ungdomsgruppen var alla i åldrarna mellan 15-17 år, och alla studerade på gymnasiet. Detta visar att de bör vid detta steg gått igenom i skolan vilka effekter naturen har eller minst känna till fotosyntes. De diskuterade att naturen kan ha en avstressande effekt på människor. Trots denna kunskap har de inte en lika stark mental bild (*image space*) av att natur, i form av grönområden och parker, bidrar till bättre hälsa som föräldrarna. Detta är en intressant vinkel att potentiellt utforska djupare i framtida studier. Varför ungdomarna med kunskapen om naturen inte har samma tolkning som föräldrarna vid frågor som innehåller hälsopåverkan. Vad gör dem osäkra?

6.2 Parker är för alla, nej parker är för barn och äldre

Studiens andra frågeställning handlar om att undersöka vilka anledningar som existerar för respondenterna att besöka en park eller ett grönområde. Vid samtalen runt denna fråga framkom det att ungdomarna hade en stark mental bild (*image space*) där de relaterar parker med lugn och ro för äldre, eller lekplatser för yngre barn. Detta skapade en generalisering för studiens ungdomar, att de inte har någon direkt *sense of place* (platskänsla) vid grönområden eller parker. Varken lugnet eller lekplatser var någon faktor som de kunde relatera- eller känna en tillhörighet till. De diskuterade att det finns även plats vid vissa parker för aktiviteter som volleyboll, fotboll med mera. Men även dessa aktiviteter gav inget utslag av tillhörighet till platserna. Fokusgruppen med föräldrar hade helt andra åsikter. De kände en stark tillhörighet (*sense of place*) bland Göteborgs grönområden och parker. De hade en bild av att parker och grönområden har något för alla. Föräldrarna tyckte det var viktigt att vistas i naturen. De var viktiga med att ta med sina barn ut även under vintertid för att det är bra för deras hälsa. Precis som studierna gjorda av Maller et al (2005) och Gesler (1992). Dessa studier fick fram resultat som visar att urban natur bidrar till människors fysiska och mentala hälsa. Fokusgruppen med ungdomar diskuterade också hur naturen kan ge en avstressande

känsla. Men trots att de hade den kunskapen, hade de ändå kvar känslan av att parker och grönområden inte är till för dem.

Utifrån vad tidigare forskning från bland annat Maller et al (2005) och Gesler (1992) säger om naturens påverkan på hälsan, och fokusgruppernas diskussioner. Kan en slutsats vara att det behövs införas faktorer till parker och grönområden som även lockar ungdomar under 18 år. Fokusgruppen med föräldrar hade diskuterat fram ett förslag att sprida någon typ av reklam i staden som tilltalar ungdomarna och väcker intresset eller tanken att umgås vid parker eller grönområden. De själva har redan en känsla av tillhörighet (*sense of place*) och uppskattar att Göteborg erbjuder grönområden. Och genom reklam kanske ungdomarna kan få den känslan också. Ungdomarna uttryckte dock att de inte kände att det finns något som tilltalar dem vid grönområden, även om de vet att naturen hjälper hälsan eller att det finns plats för fysiska aktiviteter etc.

En intressant faktor som återkom hos ungdomarna och som även synts vid tidigare forskning, är hur vid inslag av event och aktiviteter verkar intresset öka för att besöka parker eller grönområden. Om det är en stor händelse som *Way out West* går människor även dit under dagar med regn och lägre temperaturer. Exempel på detta kan sammankopplas med resultatet från studien utförd av Näsman och Zetterlund (2018). De kom fram till att med faktorer som aktiviteter, ljus och värme blir det att människor färdas till parker för att umgås, även om de sällan besöker grönområden och parker annars. Det framkom från fokusgruppen med föräldrar att de redan har en tillhörighetskänsla till grönområden och parker, vilket också gör att de ibland besöker dem under dagar med dåligt väder. Ungdomarna inom denna studie uttryckte att de sällan besöker parker eller grönområden för att de inte känner den tillhörigheten. Men de vistas gärna vid dessa områden i både bra och dåligt väder om det är en intressant händelse som pågår, exempelvis *Way out West*. Detta resulterar i att det möjligen skulle kunna gå att öka ungdomarnas *sense of place* om det anordnades mer event eller liknande vid Göteborgs grönområden och parker. Eller möjligen även sprida åldersbaserad reklam (som föräldrarna föreslog) som väcker tankar och intresse för att besöka parker och grönområden hos ungdomarna.

Dessa resultat skulle vara intressant att fortsätta undersöka i djupare studier i framtiden. Ungdomars tillhörighetskänsla till grönområden; hur event påverkar vistelse i grönområden och parker med ett väderperspektiv; åldersbaserad reklam för att locka till besök och tillhörighet vid specifika områden. Vid mer undersökning kring dessa resultat, skulle potentiella underlag till stadsutvecklingen kunna framställas som skulle kunna gynna Göteborgs stads mål om tillgänglighet och inkludering för alla.

6.3 Mysig atmosfär med mat

Studiens sista frågeställning handlar om att undersöka vilka specifika faktorer som respondenterna känner skulle kunna locka dem och andra till att vistas vid grönområden eller parker under dagar med dåligt väder. Båda fokusgrupperna vid diskussion och fundering kring denna fråga kom fram till liknande faktorer. Ungdomsgruppen fokuserade på faktorer som värme, skydd och det visuella. Föräldragruppen hade samma faktorer men också stort fokus på ljus och anpassning till aktiviteter. Från ungdomarna var argumentationen och förslagen att erbjuda varm mat och dryck vid stånd i parker och grönområden. De diskuterade hur varm mat tillsammans med skydd mot regn och vind skulle kunna skapa trevliga ytor att umgås på. De förklarade hur dessa faktorer skulle bidra med en mysig känsla till platsen, som i sin tur då skulle locka mer människor eftersom platserna skulle vara mer *tillgängliga* vid dåligt väder. Föräldragruppen höll med om att ungdomarnas ide lät bra. I alla fall att bygga upp skydd mot vädret som också kan bidra till att man skapar en mysig känsla där, vilket då skulle locka mer människor. Föräldrarna argumenterade också för att införandet av ljus skulle skapa en tryggare och bekvämare känsla till grönområden och parker. De uttryckte även idéer om att införa ljuskällor som är visuellt lockande. Det visuella var en faktor som båda grupperna uttryckte var viktig.

Idéerna som respondenterna diskuterade fram har även framkommit i tidigare studier. Exempelvis i studier gjorda av Thorén (2013), Eliasson et al (2007) och Näsman och Zetterlund (2018). Dessa studier har liknande slutsatser att värme, ljus och skydd ökar tillgänglighet och komfort hos de som vistas vid grönområden eller parker. (ibid). Thorsson et al (2003) diskuterar hur vid kyligare väder, människor anpassar sig genom att sätta på sig tjockare lager kläder och förflyttar sig till platser med solljus. En av ungdomarna uttryckte hur det är omständligt att vara ute under vintertid för att man måste ta på sig mycket kläder. Denna känsla av motstånd skulle potentiellt kunna ändras till en mer positiv känsla genom införandet av respondenternas faktorer i parker och grönområden. Man skulle under en kall dag kanske behöva behålla mängden kläder, men det skulle finnas områden där det erbjuds skydd, avkoppling och plats för umgänge. Vilket skulle bidra till en positiv anledning till att ta på sig kläder och vistas utomhus. Studier som Thorén (2013) och Eliasson et al (2007) beskriver hur stadsplanering som använder vädret till en fördel, kan skapa unika platser som bidrar till en mer positiv utomhus syn hos allmänheten. Faktorerna som denna studies respondenter diskuterade fram som värme, ljus och skydd och visuella faktorer; skulle kunna

ändra människors *image space* tolkning av grönområden och parker vid dåligt väder. Även utveckling av platser med mysig atmosfär skulle kunna bidra till en ökad *sense of place* för människor. Genom att utveckla skydd mot vind och regn; öka belysningen genom kreativa sätt; erbjuda värmekällor; och anpassa delar av parken till aktiviteter som fungerar även när det regnar och är halt (exempelvis grusvägar); skulle tillgängligheten öka under dagar med dåliga väderförhållanden och tolkningen från denna studies respondenter är att det skulle skapa mer rörelse och positiv attityd kring grönområden och parker vid dåligt väder.

De resultat och diskussioner som framförts inom denna studie kan användas som underlag till framtida eller fortsatta studier kring vädrets påverkan på grönområde- och parkanvändning. Vidare skulle det även kunna vara av betydelse att undersöka djupare, intresset och värdet hos allmänheten att införa de nämnda faktorerna som framkommit från denna studie. Och sedan undersöka om de potentiellt skulle kunna appliceras till aktuella utvecklingsprojekt, som exempelvis Jubileumsparken.

6.4 Trovärdighet

Att bara utföra två fokusgrupper inom detta omfattande ämne kan kritiseras. Förhoppning fanns att även inkludera en intervju med en informant från park- och naturförvaltningen i Göteborg, för att ytterligare utveckla tolkningen av grönområden och hantering av väderförhållanden. Tyvärr var aktörer av intresse och relevans upptagna och kunde inte ställa upp på en intervju. Beslut togs att två fokusgrupper med sex respondenter i varje var nog för att skapa ett påbörjat material som sedan kan studeras vidare. Resultatet från denna studie är inte tillräckligt för att applicera en generalisering på alla ungdomar och föräldrar med barn under 18 år. Dock har studien bidragit med intressanta och användbara teorier att undersöka, och som kan ligga som grund till framtida studier.

Trovärdigheten hos respondenterna kan även omtalas. Som diskuterat i kapitel 4 (*Metod och material*) anordnades fokusgrupperna med förhoppning av att ge respondenterna största möjliga trygghet, bekvämlighet och transparens från mig som intervjuare. Genom att skapa den tryggaste miljön möjligt, ökar chansen att respondenterna vågar uttrycka hela sanningen. Faktorer som miljö, transparens och bekvämlighet genom bekantskap med resterande deltagare, bidrar till en ökad trygghet. Det bedöms inom denna studie, att vid fokusgruppssamtalen, talade alla respondenterna sanning med stor sannolikhet. Eftersom inga känsliga frågor ställdes anses det inte finnas någon anledning för respondenter att svara oärligt. Samt vid samtalen var jag som intervjuare mycket lite deltagande (stälde bara

frågorna) vilket minskar chansen för att påverka respondenter att känna att de bör svara något som jag som intervjuare skulle vilja höra.

7. Slutsatser

Denna studies syfte var att undersöka hur föräldrar med barn under 18 år och ungdomar förhåller sig till grönområden och parker vid dagar med dåliga väderförhållanden. Genom två fokusgruppssamtal med tolv respondenter totalt är en övergripande slutsats att faktorer som existerar inomhus, som värme och skydd mot väder, också borde införas vid park-utveckling. Det fanns stora likheter mellan föräldragruppen och ungdomsgruppen, faktorer som värme, ljus, skydd och estetiska aspekter tyckte de båda grupperna borde inkluderas vid utveckling av grönområden och parker för att skapa en större tillgänglighet. Dessa faktorer argumenterade grupperna skulle kunna locka mer människor till att besöka dessa områden även under dagar med dåliga väderförhållanden. En intressant upptäckt var också skillnaderna som existerade mellan de båda grupperna att besöka grönområden och parker. Föräldrarna motiverade att de besökte grönområden för dess påverkan på hälsan, samt att det är platser där de kan uppleva avkoppling eller utföra aktiviteter. I gruppen med ungdomar framkom det en slutsats att de har en känsla av utanförskap vid dessa platser. Ungdomarna inom denna studie kände ingen tillhörighet till grönområden eller parker. Detta är ett mycket intressant perspektiv som skulle vara belysande att undersöka djupare i framtida studier. Ännu en slutsats sammanlänkad med denna studies ungdomars svaga känsla av tillhörighet till grönområden, är hur event verkar attraherar ungdomarna till att vistas vid grönområden och parker även om vädret är förkastligt. Detta är ett ämne som behöver studeras djupare, och med framtida undersökning skulle det kunna generera värdefull information vid stadsutvecklings-processer.

Denna studies resultat och slutsatser har framkommit med förbättringspotentialer som skulle kunna bli bidrag och inspiration vid stadsutveckling och park-utveckling. Exempelvis som nämnt i inledningen skulle denna studies resultat potentiellt kunna bidra till utvecklingen av aktuella projekt i Göteborg, som exempelvis Jubileumsparken. Eller vara ett underlag för vidare forskning inom vädrets sammanhang till grönområden- och park-användning.

8. Referenser

Bolin, Bert. u.å., *Meteorologi*.

<https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/meteorologi>. Hämtad 8 maj 2019.

Boverket. 2007. *Bostadsnära natur: Inspiration och vägledning*.

https://www.boverket.se/globalassets/publikationer/dokument/2007/bostadsnara_natur.pdf.

Hämtad 14 april 2019.

Clifford, Nicholas J. Holloway, Sarah L. Rice, Stephen p. Valentine, Gill. 2009. *Key concepts in geography*. 2. uppl. London: SAGE

City of Gothenburg. u.å. *Facts and Figures*. <http://international.goteborg.se/facts-figures>.

Hämtad 23 april 2019.

ClimateData. u.å., *Klimat Göteborg*. <https://sv.climate-data.org/europa/sverige/vaestra-goetalands-laen/goeteborg-197/>. Hämtad 23 april 2019.

Couper, Pauline. 2015. *A students introduction to geographical thought: Theories, Philosophies, Methodologies*. London: SAGE publications.

DeLyser, Dydia. Herbert, Steve. Aitken, Stuart. Crang, Mike. McDowell, Linda. 2010. *The SAGE Handbook of Qualitative Geography*, London: SAGE Publications Ltd.

Gegory, Derek. Johnston, Ron. Pratt, Geraldine. Watts, Michael. Whatmore, Sarah. 2009. *The dictionary of human geography*. 5. Uppl. Chichester U.K: John Wiley & Sons Inc

De Ridder et al., 2004. *An integrated methodology to assess the benefits of urban green space*. Science of the Total Environment, 334, pp.489–497.

Eliasson, Ingegärd ; Knez, Igor ; Westerberg, Ulla ; Thorsson, Sofia ; Lindberg, Fredrik *Landscape and Urban Planning*, 2007, Vol.82(1), pp.72-84.

Esaiasson, P., Giljam, M., Oscarsson, H. & L. Wängnerud. (eds.). 2012. *Metodpraktikan. Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Norstedts.

Flyvbjerg, B. 2006. 'Five Misunderstandings about Case-Study Research'. In: *Qualitative Inquiry*. Vol 12, No. 2. s. 219-245

Förenta Nationerna [FN]. u.å. *Barnkonventionen*. <https://unicef.se/barnkonventionen/las-texten#full>. Hämtad 14 april 2019.

Gerring, John. 2017. *Qualitative Methods*. *Annual Review of Political Science*, pp.15–36. [Vetenskaplig artikel].

Gesler, Wilbert M. 1992. *Therapeutic landscapes: medical issues in light of the new cultural geography*. *Social Science and Medicine*, 34(Apr 92), pp.735–746.

Göteborgs stad. 2019. *Jubileumsparken i frihamnen*. <http://www.goteborg2021.com/jubileumsprojekt/jubileumsparken/>. Hämtad 12 mars 2019.

Göteborgs stad. 2012. *Vision Älvstranden*. http://alvstaden.goteborg.se/wp-content/uploads/2015/05/vision_alvstaden_sv_web.pdf. Publicerad 11 oktober. Hämtad 18 mars 2019.

Göteborgs stad. u.å., A. *Kort kommunfakta*. https://goteborg.se/wps/portal/start/kommun-och-politik/kommunfakta/kort-kommunfakta!/ut/p/z1/hY5BC4IwHMu_jdf9p6Xbuq2DkVoaBNkuobGmoE7matCnz45B0bs93u_xHggOQQzVo1WVbfVQdbM_i-hS-MmBrn2O8w2L8faYFvE-zXKyC-H0DxBzjH-IY0hAtHWP3LVHGAVBSGhAGaNkSVnEyHufD_WCKhBG3qSRBt3NfKuxdpxWHvawcW4prVUn0SQ9_K3R6MlC-QHC2JfPTJ74C7REzB0!/dz/d5/L2dBISEvZ0FBIS9nQSEh/. Hämtad 23 april 2019.

Göteborgs stad. u.å., B. *Kommunen i siffror*. https://goteborg.se/wps/portal/enhetssida/statistik-och-analys/goteborgsbladet/hamta-statistik/kommunen-i-siffror!/ut/p/z1/04_Sj9CPyKssy0xPLMnMz0vMAfjjo8ziTYzcDQy9TAy9DQzNLA0CvY2CLEK9_Y08jM31w8EKAgxHdHA1NQAo8DN0MHANdzfyDXE0MDHxM9aOI0W-AAhwNnIKMnIwNDNz9jYjTj0dBFIbxyBbpF-

[SGhoY6KioCAKn4_MI!/dz/d5/L2dBISEvZ0FBIS9nQSEh/](https://www.goteborg.se/wps/portal/start/kultur-och-fritid/fritid-och-natur/parker-lekplatser/parker--planteringar/om-goteborgs-parker-och-planteringar/!ut/p/z1/04_Sj9CPykyssy0xPLMnMz0vMAfljo8ziTYzcDQy9TAy9DQwDzAwczf2NDAy8Q43dTU31wwkpiAJKG-AAjgb6BbmhigCYHb1C/dz/d5/L2dBISEvZ0FBIS9nQSEh/). Hämtad 23 april 2019.

Göteborgs stad. u.å., C. *Om Göteborgs parker och planteringar*.

https://goteborg.se/wps/portal/start/kultur-och-fritid/fritid-och-natur/parker-lekplatser/parker--planteringar/om-goteborgs-parker-och-planteringar/!ut/p/z1/04_Sj9CPykyssy0xPLMnMz0vMAfljo8ziTYzcDQy9TAy9DQwDzAwczf2NDAy8Q43dTU31wwkpiAJKG-AAjgb6BbmhigCYHb1C/dz/d5/L2dBISEvZ0FBIS9nQSEh/. Hämtad 24 april 2019.

Göteborg & Co. u.å., *Parker och Trädgårdar*. <https://www.goteborg.com/parker-och-tradgardar/?page=1&tags=&startdate=&enddate=&datatype=&view=map>. Hämtad 25 april 2019.

Hansen, W.G., 1959. *How Accessibility Shapes Land Use*. Journal of the American Institute of Planners, 25(2), pp.73–76.

Knox, Paul L. Marston, Sallie A. 2013. *Human geography: Places and regions in global context*. 6. uppl. USA: Pearson Education

Lantz, A., 2013. *Intervjumetodik 3.*, [omarb.] uppl., Lund: Studentlitteratur

Larsson, Anders. Elldér, Erik. Vilhelmson, Bertil. 2014. *Geografisk tillgänglighet: Definitioner, operationalisering och praktik*. [Vetenskaplig rapport].

Ljungblad, Jessica. Svensson, Johanna. 2015. *Stadens offentliga rum ur ett socialt hållbarhetsperspektiv: Jubileumsparken, ett offentligt rum för unga?*. [Kandidatuppgift]. Hämtad från GUPEA.

Maller, Cecily. Townsend, Mardie. Pryor, Anita. Brown, Peter. 2005. *Healthy nature healthy people: 'Contact with nature' an upstream health promotion intervention for populations*. Health promotion international. Volym 21. pp. 45-54. [Vetenskaplig artikel].

Mason, Matthew. 2019. *Climatology: The science of global weather systems over the long term*. <https://www.environmentalscience.org/climatology>. [Webbsida]. Hämtad 8 maj 2019.

Nationalencyklopedin, u.å., A, *Park*. <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/park>. Hämtad 7 april 2019.

Nationalencyklopedin, u.å., B, *Klimatologi*,
<https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/klimatologi>.
Hämtad 8 maj 2019.

Näsman, Rut. Zetterlund, Ingrid. 2018. *Vinterinstallation i Döbelns park: På jakt efter vinteroptimism i Umeå*. [Masteruppsats]. Hämtad från SLU.

Park och naturförvaltningen, Göteborgs stad. 2014. *Göteborg Grönstrategi för en tät och grön stad*. https://goteborg.se/wps/wcm/connect/0bbf9fb8-a6a9-43bf-9548-34e7697d8f0e/Grönstrategi_20140324.pdf?MOD=AJPERES. Publicerad 10 februari. Hämtad 18 mars 2019.

Park och naturförvaltningen, Göteborgs stad. u.å., *Parkprogram: Ge rum för landskapet!*.
https://goteborg.se/wps/wcm/connect/f8cdd0db-37f0-4b9d-8c34-2bf60f081048/Parkprogram_långguppst.pdf?MOD=AJPERES. Hämtad 4 april 2019.

Pressman, N. 1987. *Image of the North: Cultural interpretations of winter*. [Vetenskaplig rapport].

Robbins, Paul, Hintz, John & Moore, Sarah A, 2013. *Environment and Society: A Critical Introduction* Second., Wiley-Blackwell.

SMHI. 2017. *Skalor för vindhastighet*.
<https://www.smhi.se/kunskapsbanken/meteorologi/skalor-for-vindhastighet-1.252>. Publicerad 21 augusti 2017. Hämtad 8 maj 2019.

Sandberg, Mattias. 2012. *“De är inte ute så mycket”*: Den bostadsnära naturkontaktens betydelse och utrymme i storstadsbarns vardagsliv. [Doktorsavhandling]. Hämtad från GUPEA.

Statistiska Centralbyrån [SCB]. 2014. *Familjer med barn efter region, familjetyp, antal barn, barnets ålder, tabellinnehåll och ålder*.

http://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_LE_LE0102_LE0102X/Familj1K/table/tableViewLayout1/?rxid=7e35d48b-cc59-4d39-bdf6-66b42853ce07. Hämtad 23 april 2019.

Steinsvik, Rose Marie. 2004. *Playgrounds in kindergartens schools and residential areas*. [Vetenskaplig Rapport]. Hämtad från WinterCities webbsida.

Sveriges Meteorologiska och Hydrologiska Institut [SMHI]. 2018, A. *Lufttemperatur 2018*. http://data.smhi.se/met/climate/time_series/year/vov_pdf/SMHI_vov_temperature_18.pdf?5174. Hämtad 25 april 2019.

Sveriges Meteorologiska och Hydrologiska Institut [SMHI]. 2018, B. *Nederbörd, Solsken och Strålning 2018*. http://data.smhi.se/met/climate/time_series/year/vov_pdf/SMHI_vov_precipitation_sunshine_18.pdf?37949. Hämtad 25 april 2019.

Sveriges Meteorologiska och Hydrologiska Institut [SMHI]. 2019. *Temperaturen i Sverige stiger mer än för jorden som helhet*. <https://www.smhi.se/nyhetsarkiv/temperaturen-i-sverige-stiger-mer-an-for-jorden-som-helhet-1.146120>. Publicerad den 29 mars. Hämtad 5 april 2019.

Sveriges Meteorologiska och Hydrologiska Institut [SMHI]. 2018. *Väderspråk: vad betyder orden?*. <https://www.smhi.se/kunskapsbanken/meteorologi/vaderspraket-1.3847>. Publicerad 9 september 2018. Hämtad 8 maj 2019.

Thorén, Axel. 2013. *Vinterstaden: En studie av hållbar stadsmiljö i Norden och Kanadas vinterklimat*. [Kandidatuppsats]. Hämtad från SLU.

Thorsson, Sofia, Lindqvist, Maria. Lindqvist, Sven, 2004. *Thermal bioclimatic conditions and patterns of behaviour in an urban park in Göteborg, Sweden*. International Journal of Biometeorology, 48(3), pp.149–156. [Vetenskaplig artikel].

Tursunovic, Mirzet., 2002. *Fokusgruppsintervjuer i teori och praktik*. Sociologisk Forskning, 39(1), pp.62–89. [Vetenskaplig artikel].

Ungdomsstyrelsen. 2010. *Ungdom och ungdomspolitik: Ett svenskt perspektiv*.
https://www.mucf.se/sites/default/files/publikationer_uploads/ungdom-och-ungdomspolitik.pdf. Hämtad 14 april 2019.

Vetenskapsrådet. 2002. *Forskningsetiska principer*.
https://www.gu.se/digitalAssets/1268/1268494_forskningsetiska_principer_2002.pdf. Hämtad 13 maj 2019.

Wolch, Jennifer R. Byrne, Jason. Newell, Joshua P. 2014. *Urban greenspace, public health, and environmental justice: The challenge of making cities 'just green enough'*. Landscape and Urban Planning, 125(C), pp.234–244. [Vetenskaplig artikel].

1177 Vårdguiden Blekinge. 2017. *Årsbunden depression*.
<https://www.1177.se/blekinge/sjukdomar--besvar/psykiska-sjukdomar-och-besvar/depression/arstidsbunden-depression/>. Publicerad 14 december. Hämtad 7 april 2019.

9. Bilagor

Bilaga 1: Formulär informanter

Namn:

Ålder:

Kön: Man ___ Kvinna ___ Annat/___

Ort:

Yrke/Utbildning:

Kontaktuppgifter (om under 18 även kontaktuppgifter till vårdnadshavare):

Anonymitet: Ja ___ Nej ___

Bilaga 2: Frågeställningar till fokusgrupperna

Dessa var huvudfrågor till båda fokusgrupperna, beroende på hur samtalen utvecklades kom frågorna i olika ordning. Vid fokusgruppen med föräldrar frågades även specifika frågor med koppling till Ungdomarnas uttalanden (se kap 5, Resultat).

- *Inom vilket sammanhang har ni besökt grönområden eller parker?*
- *Besöker ni parker eller grönområden ofta? Varför/varför inte*
- *När jag säger ordet park eller grönområde, vad tänker ni då?*
- *Vad anser ni en park eller ett grönområde är till för?*
- *Vad tycker ni om Göteborgs parker?*
- *Hur känner ni er när ni vistas i naturen?*
- *Är dessa känslor viktiga för ert välmående? Varför, hurdå?*
- *Påverkar väder eller årstider er och ert besökt till parker eller grönområden? Varför/hur då?*
- *Vilken tid på året vistas ni främst i parker? Varför inte de andra årstiderna?*
- *Besöker ni parker eller grönområden vid dåligt väder? Exempelvis när det regnar, blåser eller är kallt? Varför, varför inte?*
- *Vilka faktorer är det som existerar inomhus och avgör att ni inte går ut?*
- *Vilka faktorer skulle ni vilja att grönområden och parker har för att ni skulle vilja besöka dem under dagar med dåliga väderförhållanden?*
- *En studie gjord i Umeå nämner uppfinningar som värmeelement, skydd från regn med wi-fi, aktiviteter som isskulpturer och skridskor: skulle dessa vara något som skulle locka er till en park eller ett grönområde?*